

TJEJSTEGEN

Vad behövs?

Inplastade kort med olika tjejroller, lista med påståenden att läsa upp.

Gör så här: Börja med att skriva ut de tjugo rollkorten i liggande A4-format. Vik pappret dubbelt och klistra ev en bild på baksidan. (Porträtt på unga tjejer hittar du på internet, men detta är inte nödvändigt för att göra övningen.) Laminera sedan korten i A5-format. Skriv även ut listan med påståenden.

Tjejestegen är en variant av övningen Privilegievandringen (Privilege Walk), speciellt för tjejer. Det handlar om att upptäcka vilka olika förutsättningar man har i livet även om man har det gemensamt att alla är tjejer. Målet är att medvetandegöra deltagarna om hur villkoren kan se ut och hur viktig mamma kan vara för ens utveckling. Vissa påståenden är vanliga i andra privilegievandringar, medan somliga har skapats speciellt för Tjejestegen.

Övningen är på samma gång en värderingsövning och en dramaövning eftersom alla spelar en roll. Dela ut ett kort vardera till tjejerna i gruppen och be dem att tyst läsa om sin roll utan att prata med varandra. Förklara att de nu ska låtsas vara den här personen och ge dem några frågor som hjälper dem att fantisera kring henne. Skriv upp dem på ett stort papper:

Hur bor du? Har du eget rum eller delar du?

Hur ser din familjesituation ut? Har du syskon? Har du husdjur?

Har din familj bra eller dålig ekonomi?

Har du bra kontakt med din mamma? Din pappa?

Hur många språk pratar du hemma?
Får du hjälp av dina föräldrar med studierna?
Vad gör du på dagarna? På kvällarna? På helgerna?
Fritidsintressen?
Vilka är dina vänner?
Vad drömmer du om att göra i framtiden?

Be sedan alla att tyst ställa sig på en linje intill varandra. (Det behövs ett ganska stort och tomt rum för den här övningen, gärna en gymnasal.) Förklara att du kommer att läsa upp ett antal påståenden. När ett påstående stämmer med rollen ska man ta ett steg fram, annars står man kvar. Betona att det inte är någon tävling. Det finns inget rätt eller fel. Var och en bestämmer själv över sin roll. Förstår man inte ett påstående räcker man tyst upp handen och får en tydligare förklaring.

"Övningen var ganska rolig och man fick se hur andra tjejer har det."

Läs lugnt och långsamt upp varje påstående. När det är klart ber du alla sätta sig ner på den plats de befinner sig. Låt dem som sitter nära varandra berätta om sina rollkaraktärer i smågrupper.

Fortsätt med reflektion och diskussion i stor grupp. Börja med att be några deltagare berätta hur långt de kom. Varför hamnade de just på den platsen, tror de? Be dem beskriva sin roll.

Var det något påstående som var oklart eller svårt att ta ställning till? Varför?

Var det någonting de aldrig hade tänkt på tidigare?

Vilket påstående fick dem att tänka efter mest?

Hur kändes det att ta ett steg framåt? Hur kändes det att stå kvar?

Vad händer när man hamnar långt bak eller långt fram? I mitten?

Vad ser man?

"Man lär sig att vissa har det bättre än andra typ, och att vissa tror att deras liv suger men andra har det värre."

Privilegievandringen är en normkritisk övning som används i många sammanhang. Inspirationen till den kom från en modell av Peggy McIntosh 1990, där hon diskuterade privilegiers betydelse för människors vardag. Genom att deltagarna rör sig i rummet får de en bild av vad olika villkor kan betyda på ett väldigt konkret sätt.

PÅSTÅENDEN:

Ta ett steg framåt om du gillar glass.

Ta ett steg framåt om du har ett eget rum.

Ta ett steg framåt om din mamma tycker att det är viktigt med en bra utbildning.

Ta ett steg framåt om du har bra kontakt med de andra i din klass.

Ta ett steg framåt om du kan fråga din mamma om sånt som du undrar över i skolarbetet.

Ta ett steg framåt om du ofta skrattar tillsammans med dina kompisar.

Ta ett steg framåt om du alltid förstår vad dina lärare säger.

Ta ett steg framåt om din mamma alltid stöttar dig i din träning.

Ta ett steg framåt om ditt namn alltid uttalas på rätt sätt.

Ta ett steg framåt om du alltid känner dig trygg i skolan.

Ta ett steg framåt om du själv får själv få ta hand om barnbidraget och får köpa det du behöver för de pengarna.

Ta ett steg framåt om du kan prata med din mamma om allt.

Ta ett steg framåt om du går hem själv sent på kvällen utan att vara rädd.

Ta ett steg framåt om du tror att du kan få vilket jobb som helst när du är vuxen.

Ta ett steg framåt om du tycker att folk lyssnar på dig och tar dina åsikter på allvar.

Ta ett steg framåt om du känner igen dig när ni läser om svensk kultur och historia i skolan.

Ta ett steg framåt om din mamma alltid hämtar dig när du är ute sent på kvällen.

Ta ett steg framåt om du kan åka buss utan att behöva hjälp från en annan person.

Ta ett steg framåt om ingen ger dig konstiga blickar när du går på stan.

Ta ett steg framåt om du känner dig stolt över din mamma.

Ta ett steg framåt om människor som framställs på ett bra sätt på tv och i andra media alltid brukar se ut som du.

Ta ett steg framåt om du aldrig har fått frågan var du kommer ifrån.

Ta ett steg framåt om du ofta pratar med din mamma om religion.

Ta ett steg framåt om du lätt kan hitta plåster i samma hudton som din egen.

Ta ett steg framåt om du aldrig har försökt ändra ditt utseende eller beteende för att passa in.

Ta ett steg framåt om ingen tittar konstigt på dig när du håller handen med den du är kär i.

Ta ett steg framåt om du ofta hjälper din mamma med matlagning och städning.

Ta ett steg framåt om din mamma alltid hjälper dig med dina studier.

Ta ett steg framåt om du tar stort ansvar för din familj efter skolan.

Ta ett steg framåt om du alltid får pengar när du behöver.

Ta ett steg framåt om du kan prata med din mamma om sex.

Ta ett steg framåt om du ofta pratar med din mamma om dina framtidsdrömmar.

Ta ett steg framåt om du tycker att du lever ett bra liv.